ఒక సంఘటన

పాలగుమ్మి పద్మరాజు

ఇంటిముందొక కారు ఆగింది. ఒక యువకుడు లోపలికి వచ్చి అడిగాడు, "రుక్మిణమ్మగారున్నారా?" అని.

లలిత చటుక్కున నిలబడి చీర సవరించుకుంటూ కొంచెం ఖంగారుపడుతో అంది: "లోపల స్నానం చేస్తోంది. ఇప్పుడే వస్తుంది. కూర్చోండి" అని కుర్చీ చూపించింది.

అమితమైన సిగ్గు ఆమె నావేశించింది. సంధ్యాకాలపు తమ్మిపువ్వులా, ఆమె తనలోకి తను ముడుచుకుపోయింది. ఈ యువకుడిరాక, దాని ఉద్దేశం తన అక్క తనతో ముందే చెప్పడంచేత ఆమె తన సహజమైన సమతని నిలబెట్టుకోలేకపోయింది.

యువకుడు చిఱునవ్వు నవ్వుతూ కూర్చున్నాడు, అప్పుడప్పుడు లలితవంక చూస్తో.

"ఓహో! అప్పుడే వచ్చారా మీరు? నే నింకా మొదటి ఘట్టంలోనే ఉన్నాను" అంటూ రుక్మిణి స్నానపుగదిలోంచి బయటికి వచ్చింది.

"ఆడవారికి ఒక పట్టాన్ని తెమలవు పనులు" అని ఆ యువకుడు లలితవంక తిరిగి చిఱునవ్వు నవ్వాడు.

"లలితా! ఈయనే ప్రసాద్‌గారు. శాంతినికేతనంలో బి. ఏ. ప్యాసయినారు. మంచి చిత్రకారుడు" అని రుక్మిణి తన చెల్లెలికి ఆయువకుణ్ణి పరిచయంచేసింది

లలిత రెండు చేతులూ కొంచెంగా మోడ్చి, మెల్లగా తనలో తను అనుకున్నట్టుగా "నమస్కారం" అంది. ప్రసాద్ దాన్ని అందుకున్నాడు.

అతని అసలు పేరు ప్రసాదరావు. శాంతినికేతనం లోకి వెళ్లింతరువాత, అతనివ్యక్తిత్వంతోపాటు అతని పేరుకూడా అవస్థాభేదం చెందింది.

రుక్మిణి క్వీన్ మేరీ కళాశాలలో ఉపాధ్యాయిని. లలిత ఇంటర్మీడియేటు చదువుతోంది ఆ కళాశాలలోనే. ఆ అప్పచెల్లెళ్లలో సామ్యం ఏమీ లేదు. ఒకతల్లిదండ్రులకి పుట్టిన ఆడపిల్లలలో అంత స్వభావభేదం ఉండడం ఒకవింత. రుక్మిణి కొంచెం లావు. ఏదో ప్రకృతిదోషంవల్ల మగవాడయి పుట్టవలసి మరచిపోయి ఆడదిగా పుట్టినట్టు ఆమె కనిపిస్తుంది. వేగం ఆమె స్వభావం. ఆమెసంభాషణలో చాతుర్యం ఏమీ ఉండదు. ఆమె హాస్యం గంభీరంగా ఎప్పుడూ ఉండదు. ఆమె పకపకమని నవ్వినప్పుడు ఆమెలో పురుషప్రకృతి బాగా కనబడుతుంది. ఆమెకు తన ఆకారసంభాషణాదికాలను గురించిన సంకోచం ఎప్పుడూ లేదు. అసలామె కాధ్యానమే ఉండదు. లలితమాత్రం కేవలం స్త్రీ. ఆమె చాలా తక్కువగా సంభాషిస్తుంది. ఆమెమనసు ఆమె కొక్కతెకే తెలుసును. ఆమె గట్టిగా ఎప్పుడూ నవ్వి ఎరగదు. ఒకవేళ నవ్వినా వెంటనే ఆపుకుంటుంది. పెదవులు బాగా విప్పి నవ్వడం ఆమెకు చాలా సంకోచం. ప్రతి అడుగూ జాగ్రత్తగా చూసుకుంటూ నడుస్తుంది. గాంభీర్యం ఆమెలక్షణం.

అడయార్ దివ్యజ్ఞాన సామాజికులలో రుక్మిణికి చాలామంది స్నేహితు లున్నారు. అప్పుడప్పుడు ఆమె ఇంటికి ఎవరో ఒకరు వస్తూనే ఉంటారు. ఆమెకూడా ఒక దివ్యజ్ఞానసామాజికురాలే. కాని ప్రసాద్ ఆనాడు వారి ఇంటికి రావడంలో ఒక ప్రత్యేకతఉంది. రుక్మిణి ఊరికే అతన్ని పిలవలేదు. అయితే తన ఉద్దేశాన్ని ఆమె ఇద్దరిదగ్గరాకూడా దాచలేదు. క్రితంరోజునే తన చెల్లెలితో ఆమె చెప్పింది: "ఇదుగో! చూడు! అతను రేపిక్కడికి వస్తాడు. చలాకీగా ఉండాలి. తెలిసిందా? మూతి ముడుచుకొని కళ్లు కిందికి వంచుకుని కూర్చుంటే

మాత్రం లాభం లేదు. చలాకీగా ఉన్నవాళ్లని చూస్తే అతనికి చాలాయిష్టం" అని.

అయినా దీనికి తగిన క్షమార్పణలు ప్రసాద్‌తో అంతకితమే చెప్పింది ఆమె. తన చెల్లెలికి చాలా సిగ్గనీ తన సహాధ్యాయినులతోనయినా కలిసిమెలిసి తిరగదనీ, మనసు విప్పి ఎవరితోటీ మాట్లాడదనీ, కొంతవరకు ఉపోద్ఘాతం ప్రసాద్‌నుంచు అయింది. ఈ పరిచయం ఊరికే పోతుందని అనుమానం ఆమె కెప్పుడూ లేదు తన చెల్లెలు చిత్రరచనకి ఆదర్శస్వరూపం, ప్రసాద్ చిత్రకారుడు!

చిత్రరచనని గురించి రుక్మిణికి అట్టే ఏమీ తెలియదు. చిత్రరచనలో ప్రసాద్ యొక్క విలువ అంతకంటే తెలియదు. ఆమె నాకర్షించింది అతనిస్థితిగతుల విలువ. అతనితండ్రి మద్రాసులో వకీలుగా చాలాకాలం పనిచేసి పేరుప్రతిష్ఠలతోపాటు కావలసినంతడబ్బు సంపాదించాడు. చివరికి ఆయన తనవృత్తిమీదా, అర్థంలేని అనుదిన ధనార్జనమీదా విసుగుచెంది, తన అంత్యదినాలని దైవచింతలో గడపాలనే మహదుద్దేశంతో ప్రశాంతమయిన అడయార్ వాతావరణంలో ఇల్లుకట్టుకున్నాడు. ప్రసాద్‌తో స్నేహంచెయ్యడానికి రుక్మిణి అట్టే కష్టపడలేదు; ఎంచేతంటే రుక్మిణిని ఎరగనివాళ్లెవరూ అడయార్‌లో లేరు. ప్రసాద్ అందరి దృష్టికీ కేంద్రవస్తువు. అతన్ని అందరూ, శాంతినికేతనపుకార్ఖానాలో తయారయిన ఒకవింత ఆటవస్తువుని చూసినట్టుగా చూస్తారు.

ఆనాటిప్రథమపరిచయం నిష్ఫలంగా పోలేదు. రాత్రి వారంతా సినీమాకి పోయారు. లలిత తన సిగ్గుని కొంతవరకూ లొంగదీసుకుని కొంచెం అప్పుడప్పుడు మాట్లాడింది. కాని మాట్లాడడమంతు చాలామట్టుకు రుక్మిణిదే. ప్రసాద్ సమాధానంగా తల ఊపేవాడంతే. కాని రుక్మిణికి తన చెల్లెలు అతన్ని ఆకర్షించినట్టుగానే తట్టింది. ఆమె సంతోషానికంతులేదు. వలలో చేప పడినప్పుడు పల్లెవాడెంత సంతోషిస్తాడో అల్లా ఆమె సంతోషించింది. అయినా, తన చెల్లెలుమాత్రం అంత తక్కువవెర కాదు.

క్రమంగా వారిపరిచయం అభివృద్ధిచెంది స్నేహంగా మారిందనీ, ప్రసాద్ వేళగాని వేళల్లోకూడా వారి ఇంటికి వస్తూఉండేవాడనీ, లలిత ప్రసాద్‌దగ్గర బంగాలీ నేర్చుకుంటోందనీ రుక్మిణికి తెలిసేసరికి ఆమె ఆశ్చర్యానికంతులేదు. తన చెల్లెలికి పరాయి మగవారితో మాట్లాడేటంతటి తగిన ధైర్యం లేదు. అల్లాంటప్పుడు, తనకి తెలియకుండానే వారిద్దరూ చాలాసార్లు కలుసుకుంటున్నారని తెలియగానే, ఆమెకు సంపూర్ణసంతృప్తితో ఆశ్చర్యంకూడా కలిగింది. వారిద్దరి స్నేహానికి మూల మేదో ఆమెకు తెలియదు. తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నం ఆమె ఎప్పుడూ చెయ్యలేదు. అంతసిగ్గుగా ఉండే తన చెల్లెలు అతనితో సినీమాలకి ఎల్లా వెడుతూ ఉందో, బీచిరోడ్డుని అతనితో ఎల్లా తిరుగుతోందో ఆమెకుమాత్రం అర్థం గాలేదు. కాని ఈప్రశ్ననిగూర్చి అట్టే ఆమె ఎప్పుడూ గట్టిగా ఆలోచించలేదు. ఆమెకు అర్థమయిందీ, ఆమె అర్థంచేసుకోడానికి ప్రయత్నించిందీ ఇంతవరకే — తన చెల్లెలి భవిష్యత్తు తన కాట్టే శ్రమ అక్కరలేకుండా స్థిరపడిపోతోంది.

౨

లలిత, కిటికీలో కూర్చుని, బయటి తోటలోకి పరధ్యాన్నంగా చూస్తోంది.

రుక్మిణి గబగబా లోపలికి వచ్చి, "నేను ప్రసాద్ ఇంటికి వెడుతున్నాను, నువ్వుకూడా వస్తావా?" అని అడిగింది.

"రాను." లలిత మళ్లీ బాహ్యప్రపంచంలోకి వచ్చింది.

రుక్మిణి లలితపక్కని కూర్చుని నెమ్మదిగా ఆమెను బుజ్జగిస్తో సగం కౌగిలించుకుని, "మరేమీ ఫరవాలేదే. అతనికి తన స్టూడియోలో పని ఎక్కువ తొందరగా ఉంది. అంచేత రావడంలేదుగాని మరి ఇంకోకారణం ఏమీ లేదు. అతన్నిగురించి దుష్ప్రచారం చేసేవారందరి కంటె అతన్ని నేను చాలా బాగా ఎరుగుదును" అంది.

లలిత చిరాకుగా లేచింది. "ఆయన కిక్కడికి రావడానికి వీలు లేకపోతే, అక్కడికి వెడితేమాత్రం వీలెలా ఉంటుంది? ఆయన్ని అనవసరంగా కష్టపెట్టడానికి నా కిష్టంలేదు. అయినా ఏమి టిదంతా? ఎవరి కెందుకు అదుర్దా? ఆయన వస్తే ఏం, రాకపోతే ఏం?"

రుక్మిణి లేచి వెళ్ళిపోతూ, "కాముకు లెంత తమాషామనుష్యులో గదా!" అనుకుంది ప్రతీచిన్న విషయం వారిని తలక్రిందు చేస్తుంది. అయినా, అది చచ్చినా ఒప్పుకోరు వాళ్ళు!

ప్రసాద్ ఒకనెలరోజులనుంచి వారిని చూడ్డానికి రావడంలేదు. అతని రాకపోకలతో తనకేమీ ప్రమేయంలేదని తన్నుతాను లలిత ఎంత సమాధానపరుచుకున్నా, ఆమె ఎప్పుడూ కారణాలూ, వాటిఫలితాలూ ఆలోచిస్తూనే ఉంది.

ప్రసాద్‌కి దూరపుచుట్టం ఒకఅమ్మాయి ఉంది. ఆమెపుట్టకక్రితమే ఇతని కామె నివ్వడానికి మాటలు జరిగాయి, వేళాకోళంగానే ననుకోండి. కాని చిన్ననాటి వేళాకోళాలు పరిస్థితులు మారకుండా ఉంటే నిజాలవడానికి చాలా సావకాశాలున్నాయి. ఆమె కిప్పుడు పదమూడో ఏడు, శారదాబిల్లువయస్సుకు ఆట్టే తక్కువలేదు. కాని ఆమెవాటాకి వచ్చే లక్షరూపాయల ఆస్తీ, ఆమె వయస్సులోకొరతని బాగా పూడ్చివేస్తుంది. ప్రసాద్ తండ్రికి ఆపిల్ల బాగానచ్చింది. శారదాబిల్లు అంతగా బాధించదు. పెళ్ళిళ్ళన్నీ ప్రేమమీదే ఆధారపడిఉండాలని ఆయన నిరభ్యంతరంగా ఒప్పుకుంటాడుగాని, తనకొడుకు ఈపిల్లని ప్రేమించగలగడం విషయంలో ఆయన కేమీ అనుమానం లేదు. ఎంచేతంటే? పిల్ల చాలా బాగుంటుంది, మంచిది. ఈ పదమూడేళ్ళపిల్లనీ తను పెళ్ళాడడం అసంభవమనిన్నీ, ఏమీ ఎరగనటువంటి ఒకచిన్నపిల్లని వివాహబంధంలో బంధించి ఆమెను మోసగించే మహాపాతకానికి తను కారణభూతుడు కాలేడనిన్నీ తనతండ్రితో నిష్కర్షగా ప్రసాద్ చెప్పివేశాడని మద్రాసులో నాలుగుమూల్లా చెప్పుకుంటున్నారు. బాల్యవివాహాలనుగురించి అతని అభిప్రాయాలని అతడు స్పష్టంగానే చెప్పివేశాడట. బాల్యవివాహాలవల్ల బాలవితంతువులు తయారవుతున్నారని అతని నమ్మకం— అయితే, ఈపిల్లని పెళ్ళాడినందువల్ల తన భవిష్యత్తుని గూర్చిన సూచన ఏమీ ఇందులో లేదు. కాని తను సంఘసంస్కర్తఅయినందువల్ల దాన్ని ఒకప్రాతిపదికమాత్రంగా అత డంగీకరిస్తాడట. అతని తండ్రిమాత్రం ఈ సమాధానంవిన్నతరవాత ఉగ్రుడై, తనఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా గనక అతడు నడుచుకున్నట్టయితే, తనసంపాదనలో దమ్మిడీఅయినా అతనికి దక్కదని శ్రీముఖం ఇచ్చాడట!

లలిత ఈ సంగతులన్నీ విన్నతరవాత ఆమెమనస్సులో సందేహం, సంతృప్తీ దెబ్బలాడుకున్నాయి.

నలుగురూ మాట్లాడుకునే మాటల్లో ప్రసాద్ పేరూ తన పేరూ కలియటం ఆమె చాలాసార్లు నిర్లక్ష్యంగా వింది. అయినా వా రిద్దరిమధ్యా ఏవిధమయినమాటలూ జరగలేదు, ప్రసాద్ ఆసంభాషణల నన్నింటినీ ఏదృష్టితో చూస్తున్నాడో ఆమెకు తెలియదు.

ప్రసాదంటే తన కిష్టంలేదని గాదు, పరిస్థితు లనుకూలంగా పరిణామంచెందినా అతన్ని కాదని త్రోసివేస్తుందనీ కాదు. కాని లేనిపోనివన్నీ కల్పించి మాట్లాడుకోడానికి సంఘానికేమి అధికారంఉంది? ప్రసాద్‌వంటి యువకులు అరుదే. అతనికి ధనసంపత్తే ప్రధానం గాదు. ఏలక్షణాలు యువకుల్ని ఆదర్శప్రాయులుగా, యువతీ ప్రేమకు పాత్రులుగా చేస్తాయో, అవన్నీ అతనిలో ఉన్నాయి. కాని, అతన్ని తన వలలో వేసుకుందామనే నీచోద్దేశంతో అతనిస్నేహం ఆమె కాంక్షించలేదు. వా రిద్దరికీమధ్య నున్నది పరిశుద్ధమైనమైత్రి, ప్రపంచకంలో వ్యక్తికీ వ్యక్తికీ మధ్య ఉండే పవిత్రబంధం. వారి స్త్రీపురుష భేదం కేవలం ఒకసంఘటన. వివాహసంబంధమయినచర్చ ఎప్పుడూ వా రిద్దరిమధ్యా రాలేదు. ఆ విషయంలో అతనిఇష్టం అతనిది.

కాని అతడు తనదూరపు బంధువైన ఆపిల్లని బహిరంగంగా నిరాకరించాడు. ఎంచేత ? లలితమీద ప్రేమయే దీనికి కారణమా? ఈమధ్య అతడు తనని చూడ్డాని కెందుకు రావడంలేదు?

ఒకవేళ మొదట్లో అతని కేమన్నా ఉద్దేశం ఉందేమో! ఈ నూతనఘట్టా లన్నీ వచ్చింతరవాత తనను చూడడాని కతడు సంకోచిస్తున్నాడేమో!

లలితకి తెలియకుండానే చీకటిపడింది. ఆమె హృదయం ఆ చీకటియొక్క నిశ్శబ్దంలో గబగబా కొట్టుకుంది. ఆదూరపు ఆకాశంలో నీలిలోతులూ, ఆమిణుకుమనే లెక్కలేనితారకాహృదయాలూ, ఈ ఒక్క మానవాదర్శవిఘాతానికే విషాదంతో నిండిపోయాయి.

దాసి వచ్చి వెలిగించిన దీపాన్ని ఆర్పివేసి భోజనం చెయ్యకుండానే ఆమె పక్కమీదికి పోయి పడుకుంది. దీపపువెలుతురు ఆమె మనోనేత్రాలని మిరుమిట్లు గొలిపింది. ఆమె తనభావనావేగాన్ని సరిగా గ్రహించడానికి వెలుగు అడ్డుపడింది. అంచేతే ఆమెదీపం ఆర్పివేసింది. ఆ చీకటితో అనంతస్వప్న ప్రపంచంలోకి ఆమె వెళ్లిపోయింది. ఆ నల్లటితెరమీద తన మనస్సంతృప్తి కలిగించేబొమ్మలు చిత్రించుకుంది. తనకి ఇష్టమయిన కథలు వ్రాసుకుంది.

పగటివెలుగు ఆమె సహించలేకపోయేది. ఆదుర్దాగా రాత్రికోసం ప్రతిరోజూ ఎదురుచూస్తూ ఉండేది. ఆచీకటితెరమీద తను వ్రాసుకున్న భావాలలో మునిగిపోయేది.

3

ప్రసాద్ ఒకవేళ ఆ పదమూడేళ్లపిల్లని పెళ్లాడితే, తన కేమీ లక్ష్యంలేదని, లలిత అస్తమానూ తనలో తను స్థిరపరుచుకోడానికి ప్రయత్నించేది. సంఘం, వీళ్లమీదా వాళ్లమీదా ఏవో చెప్పుకుని రహస్యంగా సంతోషిస్తుంది. సంఘం ఒక తమాషాజంతువు. లలిత అప్పుడే మూడునెల్లక్రితమే ప్రసాద్‌భార్య అయిపోయినట్టు నిన్న మాట్లాడిన సంఘమే, ఈనాడు, ప్రసాద్, ఆ పదమూడేళ్లపిల్లనీ, ఆమెవెనకనే తప్పిపోకుండా వచ్చే సిరిసంపదలనీ ఎల్లా గ్రహిస్తాడో వింతగా చెప్పుకుంటోంది.

కాని తన అక్కకెందుకంత ఆదుర్దా? ఏదో ఇదివరకే అంతా నిశ్చయ మయిపోయినట్టుగానూ, ప్రసాద్ ఇప్పుడు మాట తప్పిననేరానికి పాత్రుడయినట్టుగానూ ఆమె మాట్లాడుతుంది. అప్పుడప్పుడామె లలితదగ్గరకు వచ్చి, ఏదో మించిపోయినట్టుగా గొంతుకు పెట్టి, "నువ్వెంత బాధపడుతున్నావో నాకు తెలుసునే తల్లీ! అయినా నాశక్తికొద్దీ ప్రయత్నం చేస్తాను. మాడు మరి. అతడేదన్నా నిశ్చయించుకునేముందు ఎన్ని సంగతులాలోచించుకోవాలి?..." అంటూ చెపుతుంది.

ముఖం చిట్లించి ఇదంతా విని, లలిత కొంతసేపటికంటుంది, "ఏమిటే ఇదంతానూ? ఆయనకోసం నే నేమీ పడి చచ్చిపోవడం లేదు, ఆయనిష్టం ఆయనది. మధ్య నే నెవరిని?"

రుక్మిణిమొగంమీద ఆందోళన ముద్రించినట్టు కనబడుతుంది. ఆమె నడవడిలో చాపల్యం కనబడుతుంది. తన చేతుల్లోంచి దాటిపోయే ఒకపిట్టని పట్టుకోడానికి నిస్పృహతో ఎగురుతో ఉన్నట్టుగా ఉంది ఆమెధోరణి.

"అయినా అతను మంచివాడే. కాని పైని తండ్రి ఉన్నాడు. సరే, చూద్దాం పెళ్లి ఇప్పుడెల్లా అవుతుందో. క్రొత్త శారదాబిల్లుకూడా వచ్చిందిగదా. ఇంకా ఏడాదిపైగా ఆగాలి అతను. ఈలోపుగా ఎన్ని మార్పు లయినా రావచ్చు" అని తనమనస్సులోని ఆలోచనలని పైకి అనేస్తూ ఉంటుంది ఒక్కొక్కసారి.

లలిత వెంటనే, చాలా విసుక్కున్నట్టుగా, "నీకు మొత్తంమీద మతిపోయినట్టుగా ఉంది. నన్ను పెళ్లిచేసుకుంటానని ఆయ నేమన్నా రాసి ఇచ్చారా ఏమిటి? అసలా సంభావనే ఎప్పుడూ రాందే? ఆయన ఉద్దేశం ఏమిటో మన కసలు తెలియదు. ఊరికే స్నేహరీత్యా మన ఇంటి కాయన వచ్చేవాడు. అంతే" అనేది.

కాని అది "అంతే!" కాదని లలితమనస్సుకే తెలుసును. ఆమెహృదయంలో లోతుగా ఒకమూల, ఆ స్నేహం ఊరికే నిమిత్తమాత్రం గాదనే విశ్వాసం గాఢంగా నాటుకుపోయి ఉంది.

ఆమెభావనా ప్రపంచంలో అతడు ఏమ్మూదు తల్పంమీదో, ఏపండు వెన్నెల్లోనో, హృదయవేదనచేత నిద్రరాక దొర్లుతూ ఉంటాడు. అతని మనస్సుని రెండు మహాశక్తులు రెండువైపులకీ లాగుతున్నాయి. ఒకటి ప్రేమశక్తి; రెండవది, తండ్రి ఆజ్ఞాపాలనం. రెండవ ప్రక్క ఇంకొక బలంకూడా ఉంది — ఆపిల్ల ఆస్తి. ఆ ఆకర్షణని ఆపగలిగినంతశక్తి అతని ప్రేమకి ఉందా లేదా అని ఆమె ఆలోచించుకుంటూ ఉంటుంది.

ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ఆ మహాసంఘర్షణచేత రక్తపంకిల మయిపోయిన తనహృదయాన్ని విప్పి ఆమెకు చూపిస్తాడని ఆమె నిరంతరమూ ఆశిస్తూఉంది. ఎప్పుడో అతడు తన ప్రేమనిగూర్చి చెపుతాడు. తను పడినబాధనంతనీ వర్ణిస్తాడు. ఆమెముందు తనముఖాన్ని చూపించడానికి ఎంత సంకోచించాడో, అయినా ఆవిలంబన

అతని కెంత అసహనజనకంగా ఉండేదో అంతా వర్ణిస్తాడు. తప్పకుండా, అతనిబాధ, ఆమె బాధకంటె చాలా గొప్పది. ఈ దీర్ఘ వాసరాలలో తను సహించిన బాధనంతనీ ఆమె తప్పకుండా మరిచిపోయి అతన్ని క్షమించగలదు.

౪

ప్రసాద్‌దగ్గరనుంచి నీ కేమన్నా వచ్చిందా?" అని రుక్మిణి లలిత నడిగింది, ఎక్కడికో వెళ్లడానికి తయారవుతో.

"లేదు". అత డెందుకు రాస్తాడు? ఇంతకాలం రాయలేదు, ఇప్పుడంత ఏమి అవసరం వచ్చిందని రాస్తాడు?

రుక్మిణి గబగబా ఎక్కడికో వెళ్లిపోయింది. లలిత ఆలోచిస్తూ పడకకుర్చీలో పడుకుంది.

కొంతసేపటికి ఎవరో ఒకనౌకరు వచ్చి ఆమెచేతి కొక ఉత్తరం ఇచ్చి వెళ్లిపోయాడు. లలిత ఉత్తరం విప్పిందీ.

అది ప్రసాద్ రాశాడు. ఒకగంటక్రితమే తన అక్క అడిగింది, అతనిదగ్గరనుంచి ఏమన్నా ఉత్తరం వచ్చిందా అని. ఇప్పుడే ఉత్తరం వచ్చింది. దీనిఅర్థం ఏమిటీ?

"శ్రీమతి లలితకు,

"నేను చాలాకాలంనుంచి మీయింటికి రాలేక పోయినందుకు చాలా విచారం."

ఎందుచేత?

"మన ఇద్దరిపేరులూ నలుగురి నోళ్లలోనూ కలిశాయి. ఈసంగతి నీకు తెలిసే ఉంటుంది. దీనికి నేనుకారణభూతు ణ్ణయాను."

అత నొక్కడే కారణభూతు డెల్లా అయాడు? బాధ్యత ఇద్దరిమీదా సమానంగానే ఉంటుందిగా.

"అందువల్ల విచారించాలో సంతోషించాలో నాకే తెలియదు."

అబ్బ! ఎంతనిర్లక్ష్యం? ఇంత అసహ్యంగా ఉత్తరం రాస్తాడని ఆమె ఎప్పుడూ అనుకోలేదు. ఉత్తర మంతా కుద్ధనటన.

"నాఅంతట నేను ఇప్పుడు చెప్పడాని కేమీలేదు. నేను నీకేవిధమయిన బాధన్నా కలగజేశానేమో నని భయపడుతున్నాను."

ఓ! చాలా బాసుంది. అయితే ఇంక ఈఉత్తరం రాయడ మెందుకు?

"నేను నిన్నే వివాహం చేసుకునేసందర్భంలో నీకోసం నే నెంత పోగొట్టుకోవాలో నీకు తెలిసే ఉంటుంది."

పోగొట్టుకోమని ఎవ రన్నారు? తనేమన్నా సాష్టాంగపడి ప్రార్థించిందా?

"నేను మీయింటిదగ్గర ఎల్లుండి నిన్ను కలుసుకుంటాను. అప్పటికి నే నేదో ఒకనిశ్చయానికి రాగలను.

ఇట్లు,
ప్రసాద్."

లలిత తనకు తెలియకుండానే పళ్లు కొరికింది. ఆమెచేతులో ఆ ఉత్తరం నలిగి ఉండయిపోయింది.

గబుక్కుని ఒకకాగితంతీసి, తను రాయగలిగినంత వేగంగా ఆ ఉత్తరానికి జవాబు రాసింది.

"శ్రీయుతులు ప్రసాద్‌గారికి,

మీరు దయతోరాసిన ఉత్తరం అందింది. నా కోసం మీ రేమీ పోగొట్టుకో నక్కరలేదు. నేను మీ యెడల ప్రేమలో కుత్తుకబంటిదాకా మునిగిపోయి ఉన్నా ననుకోడానికి తగినంత సూచన లేవీ చెయ్యలే దనుకుంటాను. ఒకసామాన్యస్నేహాన్ని మీ రింకొక విధంగా అర్థం చేసుకున్నట్టయితే, అది కేవలం మీపొర పాటు. మీరు నాతో ఈ విషయమయియే మాట్లాడ దలచుకున్నట్టయితే మీరు ఎల్లుండి మాయింటికి శ్రమ తీసుకుని రానక్కరలేదు.

ఇట్లు,
లలిత."

వెంటనే సేవకుణ్ణి పిలిచి ఆ ఉత్తరం పోస్టులో వేయించింది.

కొంతసేపటికి రుక్మిణి ఎక్కడినుంచో ఆదుర్దాగా వచ్చి, "ప్రసాద్ దగ్గరనుంచి ఉత్తరం వచ్చిందా?" అని అడిగింది.

"ఆ. దానికి జవాబుకూడా రాశాను అప్పుడే?"

"ఏమని రాశావు?"

"ఏమనా?" లలిత త్రాచులా లేచింది. "తగిన సమాధానమే రాశాను. అంత అసహ్యంగా ఉత్తరం రాస్తే అర్థం ఏమిటే? నే నేదో కాళ్లమీదపడి బతిమాలి నట్టుగా అర్థంచేసుకున్నట్టున్నా డాయన."

రుక్మిణి స్థాణువులా నిలబడిపోయింది.

"ఏమి టేపిచ్చి? ఒకచిన్న తరుణం చేయిజారి పోయినా ఇంక లాభం ఏమీ ఉండదు. తెలుసునా?"

"తరుణాలకోసం ఎవరూ ఎదురుచూడ్డం లేదు. ఏమీలేనిచోట నువ్వు ఏవో గొడవలు కల్పిస్తావు. నువ్వు ఆయనచేత ఆ ఉత్తరం ఎందుకు రాయించావు?"

ఇంక లలితతో మాట్లాడడంవల్ల లాభం లేదని రుక్మిణికి అర్థమయిపోయింది. ఆమె తొందరగా వచ్చిన దారినే — పరిస్థితులు ఇంతకంటే సులువుగా ఎక్కడయితే మార్చవచ్చో అక్కడికి గావును — వెళ్లిపోయింది.

కాని లలిత ఆధైర్య స్థైర్యాలని అట్టే కాలం నిలుపుకోలేకపోయింది. రుక్మిణి వెళ్లిపోడంతోనే ఆమె, పరుపుమీద బోర్లగిల పడుకుని, తనముఖాన్ని తలగడాలో దాచి చాలాసేపు ఏడ్చింది.

—— * ——

నిషేధము

పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యులు

మరచిపోనిమ్ము నన్ను, దుర్భరవిషాద
బాధ, నరములు గదలించు పాతపాట,
అది తలపు దాకెనా! లోకమంత, కటిక
చీకటికోటారుగా మారు, చెదరు గుండె,
కనులు మూతలు వడును, నా గళమునందె,
తీవ్రభావధ్వనులు నినదించిపోవు,
సుఖమొ, దుఃఖమొ, యేటికీ సోదె మనకు,
చెప్పకుము! శోకముగ్ధనిశీథగీతి.

———